

UDRUŽENJE POSLODAVACA FEDERACIJE BIH

SIVA

KNJIGA

**Prezentiranje SIVE KNJIGE:
uzročnici sive ekonomije i
moguće mjere njenog suzbijanja**

Prezentiranje SIVE KNJIGE : uzročnici sive ekonomije i moguće mjere njenog suzbijanja u FBiH

S lijeva na desno: Diana Ružić, Mira Bradara, Midhat Arifović, Mladen Pandurević i Omer Korjenić

Udruženje poslodavaca FBiH u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada (ILO) organizuje Konferenciju na temu „ Prezentiranje SIVE KNJIGE- uzročnici sive ekonomije i moguće mjere njenog suzbijanja u FBiH.“

Jedna od ključnih pretpostavki o tome zašto je neformalna ekonomija u porastu jeste loše poslovno okruženje. Komplicirane procedure registracije kompanija, visoki porezi, visoki fiskalni i parafiskalni nameti, složene administrativne procedure itd. u velikoj mjeri otežavaju poslovanje u BiH.

Udruženje poslodavaca FBiH i prof.dr. Vjekoslav Domljan su kao rezultat primarnog i sekundarnog istraživanja su prezentirali Publikaciju „ Siva knjiga“ u kojoj su date određene smjernice i alati u vezi stvaranja poticajnog okruženja za održivost kompanija u BiH. Takođe, kroz Publikaciju su identificirani alati koji će pomoći pri izradama prijedloga za reforme koje se mogu koristiti kako bi dijalog s vladom bio učinkovitiji.

Na prezentaciji Sive knjige svoje aktivno učešće uzeli su Midhat Arifović, direktor Porezne uprave FBiH, Diana Ružić, pomoćnica direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove, Mira Bradara, pomoćnica Ministrice finansija FBiH, te Omer Korjenić, v.d. direktor Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Suhad Ećo, direktor Inside by Ećo

Na samom skupu pored velikog broja poslodavaca prisustvovali su predstavnici Parlamenta FBiH, Ekonomsko-socijalnog vijeća FBiH, Vanjskotrgovinske komore BiH, Vijeća stranih investitora, Privredne komore FBiH, Agencije za rad i zapošljavanje BiH i mnogi drugi.

Ocijenjeno je da su osnovni razlozi za postojanje sive ekonomije nizak porezni moral i prilično kruta regulativa tržišta rada.

“Mi već otprilike znamo da neformalna ekonomija u FBiH iznosi oko četvrtinu dohotka, da iznosi oko četvrtinu zaposlenosti i da je oko trećina neformalnih plaćanja”, kaže Vjekoslav Domljan, koautor Sive knjige dok Mladen Pandurević, direktor Udruženja poslodavaca FBiH naglašava da najmanje četvrtina ukupne ekonomske aktivnosti u BiH spada u tzv.sivu zonu.

Učesnici Konferencije

“To je, slobodno mogu reći, rak rana koja lagano i konstantno izjeda naše društvo. Otprilike 25 posto djelovanja, odnosno rada poslovanja u FBiH je u svojoj zoni. To su podaci koji se mogu egzaktno pokazati. Opravdane su pretpostavke da taj procenat raste do trećine, znači 35 posto”, zaključuje Pandurević.

Naime, ove 222 kompanije u kojim je provedeno istraživanje zapošljavaju više od 75.000 zaposlenih što čini više od 28% od 268.780 zaposlenih, u realnom sektoru. Iz toga se može zaključiti da se radi o reprezentativnom uzorku. Gotovino polovina ispitanih se stalno ili često susreće sa sivom ekonomijom, njih ukupno 47%. Kada uzmemo u obzir da se 45% kompanija povremeno susreće sa ovim problemom, možemo zaključiti da je siva ekonomija postala uobičajeni način poslovanja na tržištu FBiH. Kako drugačije objasniti da samo 12 ili 6% ispitanih nije bilo u prilici da se suoči sa sivom ekonomijom.

U cilju otklanjanja strahova i nepovjerenja, takođe Siva knjiga nudi zajedničko djelovanje na sljedećim principima:

- Nema neprijavljenog rada (oko 100.000 radi, a nije prijavljeno)
- Nema besplatnog rada;
- Nema isplate plata bez plaćanja poreza i doprinosa;
- Povećanje minimalne plate koja omogućava egzistencijalni minimum;
- Oštro kažnjavanje svih onih koji krše propise iz oblasti rada;
- Unapređivanje kvalitete rada kontrolnih organa kroz vršenje stalnog zajedničkog pritiska.

Nacionalnoj konferenciji prisustvovao je i veliki broj printanih i elektronskih medija.

Ibrahim Tirak, direktor FUIP

Diana Ružić, pomoćnica direktora FUIP

Midhat Arifović, direktor PU FBiH

Omer Korjenić, v.d. direktor ZZZ FBiH

Prof.dr. Vjekoslav Domljan

Održana XXX proširena sjednica Upravnog odbora UP FBiH

Domaćin XXX proširene sjednice bili su predstavnici kompanije Bekto precisa doo iz Goražda

Dana 01.09.2015. godine Udruženje poslodavaca FBiH održalo je XXX proširenu sjednicu Upravnog odbora u prostorijama kompanije „ Bekto Precisa d.o.o.“ u Goraždu.

Upravni odbor UP FBiH je na ovoj sjednici raspravljao je o slijedećem dnevnom redu:

1. Opšti kolektivni ugovor

Izbor pregovaračkog tima;

Usvajanje pregovaračke platforme;

Usvajanje teksta prijedloga Opšteg kolektivnog ugovora;

2. Prijedlog za pokretanje inicijative za:

Izmjene i dopune Zakona o računovodstvu i reviziji;

Ukidanje obavezujućeg karaktera Tarife revizorskih usluga u FBiH;

3. Razrješenje i izbor člana Upravnog odbora;

Upravni odbor je UO je za pregovarački tim za vođenje pregovora za sklapanje Kolektivnog ugovora imenovao članove delegacije UPFBiH u Ekonomsko socijalnom vijeću FBiH i to:

Safudin Čengiđ, Predsjedavajući delegacije ESV-a FBIH;

Mladen Pandurević, član delegacije ESV-a;

Mirsa Tuce, član delegacije ESV-a;

Edin Ibrahimpašić, član delegacije ESV-a;

Tomislav Slišković, član delegacije ESV-a;

Selim Babić, član delegacije ESV-a;

Predrag Čović, član delegacije ESV-a.

Nakon izbora pregovaračkog tima UO je pristupio razmatranju i usvajanju Prijedloga platforme za vođenje pregovora za sklapanje Opšteg kolektivnog ugovora.

UO je razmatrao prvi draft prijedloga Opšteg kolektivnog ugovora, koji će biti razmatran i od strane Pravnog savjeta Udruženja poslodavaca FBIH na sastanku zakazanom za 07.09.2015. godine.

Nakon što se finalizira tekst Prijedloga Opšteg kolektivnog ugovora isti će biti upućen Savezu samostalnih sindikata BIH zajedno sa inicijativom za pristupanje pregovorima za sklapanje novog Opšteg kolektivnog ugovora u skladu sa članom 182. Zakona o radu FBIH (Sl. novine FBIH broj: 62/15). Imajući u vidu da član 182. Zakona o radu propisuje da se važeći kolektivni ugovori moraju uskladiti sa Zakonom u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu, UP FBIH želi izbjeći pravnu prazninu u primjeni kolektivnih ugovora.

Treća tačka dnevnog reda je bila Prijedlog inicijative za izmjene i dopune Zakona o računovodstvu i reviziji. Nakon završene sjednice UO, direktorica Bekto Precise d.o.o. zajedno sa svojim saradnicima organizovali su obilazak kompanije za predstavnike Udruženja poslodavaca.

Na sjednici su pored članova Upravnog odbora prisustvovali i privrednici sa područja Srednjo-bosanskog kantona.

S desna na lijevo: Midhat Terzić, popredsjednik UP FBIH, Safudin Čengiđ, predsjednik UP FBIH i Enisa Bekto, direktorica Bekto precisa d.o.o.

Dana 08.09.2015. godine Udruženje poslodavaca u FBiH uputilo je Savezu samostalnih sindikata BiH Prijedlog radnog teksta - Opšteg kolektivnog ugovora i Prijedlog Protokola za vođenje pregovora za zaključivanje Opšteg kolektivnog ugovora.

Imajući u vidu da član 182. Zakona o radu (Sl. novine FBiH broj: 62/15) propisuje da se važeći kolektivni ugovori moraju uskladiti sa Zakonom u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu, UP FBiH je reagovalo bez odlaganja i sačinilo prijedlog novog Opšteg kolektivnog ugovora, u želji da se izbjegne pravna praznina u primjeni kolektivnih ugovora.

Ovim činom pokazujemo društvenu odgovornost i socijalnu osjetljivost. Takođe, time želimo da ukažemo na neosnovanost tvrdnji da UP FBiH želi da se ukinu kolektivni ugovori i da eksploatiše radnike. Samo striktno dogovorena pravila ponašanja, koja će se obostrano poštovati, ujednačen nivo zaštite prava radnika i međusobno uvažavanje između poslodavaca i radnika, može odvesti do ekonomskog rasta, a time i do porasta standarda života i povećanja radničkih prava.

Od socijalnih partnera očekujemo da se pregovori vode u dobroj vjeri i namjeri uz uzajamno uvažavanje i raspravu zasnovanu na argumentima. Prilikom razgovora mora se voditi računa o minimumu socijalne zaštite radnika ali i o dostignutom stepenu ekonomskog razvoja i nivou produktivnosti naše privrede. Sigurni smo da je to neophodan preduslov za postizanje dogovora, na zadovoljstvo našeg članstva i članstva SSSBiH.

Na taj način pokazaćemo našu spremnost i sposobnost da rješavamo i najteže probleme, u opštedruštvenom interesu te poslati pozitivnu poruku najširoj javnosti i domaćim i stranim institucijama da poslodavci žele sistemsko rješenje koje će štititi dobrog radnika i odgovornog poslodavca.

PROTOKOL

Za vođenje pregovora za zaključivanje Opšteg kolektivnog ugovora

I

Principi

Pregovori će se voditi uz poštovanje sljedećih principa:

- Vodiće se u dobroj vjeri i uz međusobno uvažavanje;
- Cilj pregovora je iznalaženje najboljih rješenja za pregovaračke strane;
- Ravnopravan status pregovarača;
- Poštovaće se načelo efikasnosti i ekonomičnost;
- Poštovaće se dobra praksa kolektivnog pregovarivanja i njeni rezultati;
- Tokom vođenja pregovora, obje strane će voditi računa da ne šalju uznemirujuće poruke za članstvo i javnost;
- Prilikom pregovora o Opštem kolektivnom ugovoru mora se voditi računa o pravima radnika i ekonomskim uslovima prilikom definisanja nivoa tih prava.

II

Pregovarački timovi

UPFBiH i SSS BiH će:

- Samostalno formirati pregovaračke timove;
- Pregovarački timovi ne bi trebali biti brojniji od 7 sedam članova;
- Prije početka pregovora obje strane će svojim pregovaračkim timovima obezbijediti punomoć u pisanom obliku, za vođenje pregovora i zaključenje Opšteg kolektivnog ugovora;
- Objе strane će nastojati da u pregovaračke timove izaberu osobe koje posjeduju znanje i kompetentnost;
- Objе strane će planirati dovoljno vremena za neometano odvijanje pregovora, pri čemu će dati prioritet u odnosu na svoje druge aktivnosti.

III

Način vođenja pregovora

- UPFBiH će sačiniti prijedlog OKU i dostaviti ga SSS BiH na ocjenu i davanje primjedbi i sugestija do 08.09.2015. godine;
- SSS BiH će u pismenoj formi dostaviti odgovor na dostavljeni prijedlog u roku od 10 dana;
- Prvi sastanak pregovaračkih timova zakazaće se u roku od narednih 10 dana;
- Pregovori će se voditi, po mogućnosti, 2 uzastopna dana u sedmici;
- Šefovi pregovaračkih timova ovlašteni su za konkretne dogovore u cilju realizacije dogovorenog;
- Izjave za medije, tokom vođenja pregovora, davaće šefovi pregovaračkih timova.

IV

Rokovi

- Pregovori za zaključivanje OKU vodiće se najdalje do 30.10.2015. godine;
- Ukoliko se pregovori ne završe do navedenog datuma, mogu se produžiti do 30.12. 2015. godine;
- Ukoliko se dogovor o OKU ne postigne ni u dodatnom vremenu, odluku o nastavku pregovora donijeće nadležni organi UPFBiH i SSS BiH.

ODRŽAN SASTANAK PRAVNOG SAVJETA UP FBIH

Članovi Pravnog savjet UP FBiH

Upravni odbor Udruženja poslodavaca u FBiH je na svojoj 30 sjednici U.O. razmatrao prijedlog novog Općeg kolektivnog ugovora, a koji će biti predmet pregovora sa Savezom samostalnih sindikata BiH.

Također na U.O. je izabran pregovarački tim za OKU koji čine članovi delegacije poslodavaca ESV-a FBiH.

Jedan od zaključaka sa sjednice U.O. je bio da se članovima UPFBiH ostavi dodatni rok da se do 04.09.2015. godine, izjasne o predloženom tekstu, te da se nakon toga sastane Pravni savjet UPFBiH koje će razmotriti dostavljene primjedbe i pripremiti konačan tekst Prijedloga Općeg kolektivnog ugovora koji će biti predmet rasprave sa SSSBIH.

Shodno zaključcima 07.09.2015. godine u Sarajevu održan je sastanak Pravnog Savjeta UPFBiH.

Pravni savjet UP FBiH je navedenom sastanku razmatrao primjedbe na prijedlog OKU FBiH koje su dostavile članice UP FBiH.

Dostavljene primjedbe koje su bile prihvatljive i opravdavajuće su ugrađene u konačan tekst OKU, dok su neprihvatljive primjedbe uz obrazloženje Pravnog Savjeta odbačene.

Konačan tekst OKU koji je utvrdio Pravni savjet UP FBiH je dana 08.09.2015. godine uz prijedlog Protokola o vođenju pregovora za utvrđivanje OKU i Odluku o imenovanju pregovaračkog tima za zaključivanje OKU upućen Savezu samostalnih sindikata BiH.

BRITANSKA AMBASADA U BIH PODRŽALA AKTIVNOSTI UPFBIH

Početak mjeseca augusta direktor Udruženja poslodavaca FBiH održao je sastanak sa predstavnicima Britanske ambasade u Bosni i Hercegovini

Početak mjeseca augusta direktor Udruženja poslodavaca FBiH održao je sastanak sa predstavnicima Britanske ambasade u Bosni i Hercegovini.

Tema sastanka odnosila se na nastavak saradnje između ove dvije organizacije. Naime, krajem 2014. godine uz finansijsku pomoć Britanske ambasade u BiH Udruženje poslodavaca FBiH

štampano je knjigu "Kako do povoljnijeg poslovnog ambijenta- šta poslodavci očekuju od vlasti".

Shodno dosadašnjoj saradnji Udruženje je iniciralo ovaj sastanak i predstavilo nekoliko projekata, te je ovom prilikom pri realizaciji budućih projekata Udruženja poslodavaca FBiH zatražena podrška od Britanske ambasade u BiH.

Predstavnici Britanske ambasade su dali svoju punu podršku Udruženju poslodavaca, te izrazili svoju punu podršku pri realizaciji budućih projekata ovog Udruženja.

Također su predstavnici Ambasade ponudili i svoje stručne kadrove i podršku prilikom realizacije aktivnosti UP FBiH.

Direktor Pandurević i predstavnici Britanske ambasade u BiH

NOVE ČLANICE UDRUŽENJA POSLODAVACA FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH je tokom 2015. godine je bogatije za 6 vrlo uspješnih kompanija.

Ove kompanije su ulaskom u UPFBiH dobile legitimnu snagu da svoj poslovni ambijent olakšavaju pogodnostima za koja će se sada zalagati kroz UPFBiH, a koja su bitna karika u daljem razvoju poslodavaca iz Federacije BiH.

„ **Bekto Precisa**“ je porodična firma sa višedecenijskim poslovnim iskustvom u oblasti proizvodnje visokosofisticiranih industrijskih alata za plastiku i obojene metale, kao i kombinaciju metal-plastika, ali i mnogoobrojnih proizvoda koji se brizgaju od plastike, a koji imaju široku primjenu u više industrijskih grana i svakodnevnoj životnoj upotrebi. U početku zamišljena kao mala porodična firma, „Bekto precisa“ je danas izrasla u kompaniju evropskog formata koja se prostire na više od 50.000 kvadratnih metara i u čijim pogonima radi oko 450 ljudi na 300 najmodernijih industrijskih mašina. Sa potpuno zaokruženim sistemom proizvodnje, od ideje do finalnih proizvoda, postala

je jedinstvena u čitavom regionu jugoistočne Evrope. Ono što su ranije morali sa više dobavljača za pojedine proizvode, njihovi kupci danas imaju sve na jednom mjestu: kvalitetno, brzo i pod veoma povoljnim uvjetima.

„Bekto precisa“ je sinonim pouzdanosti, povjerenja, kvalitete i uspjeha.

Zračna luka Mostar je otvorena za civilni zračni promet 1965. godine, isključivo za domaće letove.

Godine 1984, Zračna luka Mostar je proglašena alternativnom zračnom lukom za Međunarodnu Zračnu luku Sarajevo tijekom Olimpijskih Igara time stječući status međunarodne zračne luke.

Kasnije se ovaj novi status pozitivno primjenio na rastući interes domaćih i međunarodnih prijevoznika za Zračnom lukom Mostar, uzimajući u obzir činjenicu da je selo Međugorje svjetski poznato svetište, smješteno samo 20 km zapadno od Mostara, a zračni put sigurno najbrži i najučinkovitiji način dolaska.

Rekordni broj od 86.000 putnika u predratnom razdoblju je bio 1990 godine. Bilo je opravdano očekivati da će 1991 godina donijeti povećani broj od 100.000 putnika, no nažalost počeli su oružani sukobi i s tim je prekinut i civilni zračni promet s zadnjim letom izvršenim u studenom 1991.

Zračna luka Mostar je ponovno otvorena za zračni promet 07 srpnja 1998. godine. Spaljena i devastirana zgrada terminala s kompletnom infrastrukturom je u potpunosti renovirana financiranjem Europske zajednice.

Sadašnja firma "M.D.I." je počela sa radom pod prvobitnim nazivom SZR "MID" 1997.god. U 2003.god. Zbog povećanog obima poslovanja i ponuđenih ugovaranja za veće projekte, SZR "MID" vši preregistraciju u

"M.D.I."d.o.o.Sarajevo

Firma "M.D.I." d.o.o.Sarajevo je registrovana 22.08.2003.god. kod Kantonalnog suda u Sarajevu, sa sjedištem firme u ul. Trg 22 aprila Ilidža - Sarajevo

U proteklom periodu je firma stvorila zavidnu reputaciju i učestvovala u izgradnji i rekonstrukciji na stotine objekata na teritoriji Bosne i Hercegovine. Spomenut ćemo neke od njih: Izrada interijera Hotel "Radon Plaza"- za "AVAZ"d.o.o., Hotel "Europa"i "Astra" za "Europa"d.o.o. Kompletna rekonstrukcija i izgradnja bivšeg kina "Dubrovnik" za "Multipleks Cinema Sity Sarajevo", "Poštanska Banka" Sarajevo, kompletna izgradnja stambene zgrade u Budakovićima za "BBI Real Estate", zatim izrada interijera mnogih tržno poslovnih centara u Sarajevu i to: TPC"BBI", TC" TUŠ" i "Merkur"na Stupu, TC "Sara" i "Mercator"na Ilidži. Također radimo na izradi interijera i održavanju svih poslovnica "Kozum" u BiH.

ČIP SISTEMI doo Sarajevo su osnovani početkom 1996.godine i 01.07.1996. zvanično počeli sa radom. Iza nas je punih devetnaest godina uspješnog rada i veoma bogatog iskustva. ČIP SISTEMI d.o.o. Sarajevo Osnovani su kao porodična firma i 100% su u privatnom vlasništvu.

ČIP SISTEMI d.o.o. Sarajevo Osnovani su kao porodična firma i 100% su u privatnom vlasništvu.

OSNOVNE DJELATNOSTI

Naša osnovna djelatnost su **ELEKTROMONTAŽERSKI I INSTALATERSKI RADOVI** jake i slabe struje na privatnim i javnim objektima. Posjedujemo veoma reprezentativnu referenc listu investitora i poslovnih partnera u cijeloj Bosni i Hercegovini. U godinama koje su iza nas „zasvijetlilo“ je mnogo privatnih i javnih objekata. Od 1997.godine smo **DISTRIBUTERI INTERFONSKE OPREME**, poznatog italijanskog brenda ACI FARFISA , za tržište Bosne i Hercegovine. Naglašavamo da u svakom momentu imamo sve rezervne djelove i obezbijeđen kompletan sesrvis. Lista objekata na kojima je montirana naša interfonska oprema je veoma duga.

DODATNA DJELATNOST

Osim osnovnih djelatnosti , kompanija ČIP SISTEMI, počev od 2013. godine, uvela je i novu poslovnu djelatnost iz oblasti trgovine , maloprodaje i veleprodaje trenutno trendovskog hobby art repromaterijala, Hobby Art Centar. Snabdjevamo svoje trgovine , ali i specijalizovane trgovine širom Bosne i Hercegovine. Izvozimo u Hrvatsku i Crnu Goru. Pored ovoga , u okviru hobby programa pokrenuli smo i proizvodnu djelatnost. Više o ovom sektoru pogledajte na www.hobby.ba.

Euro-maxline d.o.o. Sarajevo je privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom osnovano 2006. godine.

Do 2012 godine nije bilo privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, a onda je nakon rješenja Ministarstva za rad i socijalnu politiku zvanično postalo privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom. Trenutno imamo ukupno 34 uposlene osobe od čega je njih 28 osobe sa invaliditetom. Izuzetno smo ponosni na to da od ukupnog broja radnika imamo 13 osoba sa invaliditetom od 100% invaliditeta. Naši uposleni

u finalnoj montaži naših proizvoda su osobe u kolicima koje spadaju u najteže zapošljivu kategoriju osoba sa invaliditetom.

Bavimo se prvenstveno proizvodnjom pčelarske opreme i distribucijom iste. U okviru naše radionice proizvodimo sanduke za pčele, ramove za pčelarenje, podnice, hranilice, krovove, nukleuse. Po narudžbi osim LR košnica proizvodimo i ostale vrste i tipove košnice po narudžbi kupaca.

Osim opreme za pčelarstvo proizvedene od drveta proizvodimo i pčelinje pogače za prihranu pčela, sirupe za prihranu pčela i dr. U planu je pokretanje pogona za proizvodnju satnih osnova.

Naš vrijedni tim koji 95% čine osobe sa invaliditetom stručni i obučeni za obavljanje svog rada stoji na raspolaganju svim kupcima da bi zadovoljili njihove potrebe jer putem naših poslovnih partnera u ponudi imamo i prodaju ostale opreme za pčelarstvo i to: šeširi, bluze, noževi za pčelarstvo, nitne za ramove, mreže za ramove, vrcaljke, mlinove za šećer, otklapače satova, elektronske utapače satnih osnova i mnoge druge potrebštine za pčelarstvo.

Polimac Company d.o.o.
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Polimac-company d.o.o. je privatna konsultantska kuća, osnovana u martu 1996. sa sjedištem u Sarajevu, Bosna i Hercegovina.

Polimac doo ima jedinstvenu obim aktivnosti. Njihove prednosti su stručni konsultanti, nesporno profesionalizam i dokazano iskustvo.

Rade sa kompanijama na BiH tržištu i tržištima drugih zemalja bivše Jugoslavije i Bliskog istoka.

Polimac company nudi usluge savjetovanja njihovih partnera u više različitih polja i njihova politika je da dobar konsultant učinit više nego jednostavan savjet.

Pomlimac company se bavi analiziranjem informacija, određivanjem prioriteta, pomoći na projektima, implementaciji rješenja i efikasnom podržanju potrebe klijenata. Također rade na, upravljanju projektima, upravljanju rizikom zajedno sa klijentima.

Nadgledaju projekte, planiraju i rade svakodnevne aktivnosti za klijente Konsultanti kompanije Polimac comany uvijek pokušavaju naći najbolje moguće načine kako bi došli do uspjeha. Koristeći kompletan asortiman vlastitih konzalting i implementacijskih vještina. Pružaju poslovno rješenje i poslovne strategije, u skladu sa potrebama društvo.

U d r u ž e n j e
 p o s l o d a v a c a

Safudin Čengić, predsjednik UP FBiH na sjednici Privredne komore ZE-DO kantona

U Zenici je danas priređena sjednica Upravnog odbora Privredne komore Zeničko dobojskog kantona na kojoj je, pored ostalog, razmatrano stanje privrede u ovom Kantonu u prvom polugodištu, kao i problematika provedbe novog Zakona o radu u Federaciji BiH.

Sjednici je prisustvovao i predsjednik Udruženja poslodavaca Federacije BiH, Safudin Čengić koji je ukazao na značaj donošenja novog Općeg kolektivnog

ugovora.

-Cjelokupna aktivnost dio je reforme radnog zakonodavstva, koja bi u konačnici trebala rezultirati povoljnijim privrednim ambijentom za domaća i strana ulaganja, cijeni Čengić. Pri tom je istakao, da će nakon usaglašavanja i donošenja Općeg, uslijediti i procedura usvajanja granskih ugovora, te donošenje internih akata u firmama, odnosno Pravilnika. Najniža plata, stav je Udruženja poslodavaca, mora biti povećana.

-Osnovna stvar u dosadašnjim kolektivnim ugovorima je ta što je donesen u nerealnim uslovima. Stoga danas imamo katastrofalno stanje, prema kojem su budžeti u F BiH, prije svega u javnom sektoru opterećeni pravosnažnim presudama sa iznosom od preko jedne milijarde maraka.

-Smatramo da svaki ugovor mora biti na određeno vrijeme i u realnim okvirima kako bi bio ispunjen od strane poslodavca i zaposlenika, naglasio je Čengić. (Š.B.)

SINDIKATI: NEĆEMO RAZMATRATI PRIJEDLOG UDRUŽENJA POSLODAVACA

Sarajevo -- "Prijedlog opšteg kolektivnog ugovora, koji je Savez samostalnih sindikata BiH (SSSBIH) dobio od Udruženja poslodavaca, nećemo razmatrati i radićemo na usklađivanju

važećeg", kaže za "Oslobođenje" potpredsjednik SSSBIH Selvedin Šatorović.

"Zašto? Zato što je zakon vrlo jasan. Prva stvar koja je primijećena u prijedlogu jeste da to nije u skladu sa članom 182. postojećeg 'papkovog' zakona o radu iz razloga što u tom članu stoji da se postojeći kolektivni ugovori usklađuju, a ne da se donose novi. Stoga će SSSBIH pristupiti usklađivanju,

poštujući isključivo zakonske odredbe. Mi smo legalisti i mi poštujemo zakonske odredbe. Dakle, nije zakon rekao da trebamo donijeti nove kolektivne ugovore, nego da važeće uskladimo sa novim zakonskim odredbama", naglašava Šatorović.

Ipak, dodaje da se neke stvari mogu ugraditi koje se do sada nisu nalazile u Opštem kolektivnom ugovoru (OKU). On smatra da je prijedlog koji je SSSBIH dobio od Udruženja poslodavaca poprilično uopšten, bez validnih parametara onoga što oni predlažu, objavilo je "Oslobođenje" na svojoj internet-stranici.

Poslodavci FBIH predlažu povećanje minimalne plate

Nakon usvajanja Zakona o radu poslodavci su izrazili spremnost

da se u F BiH poveća minimalna plaća.

Njenu visinu treba da definiše opći kolektivni ugovor koji poslodavci trebaju usaglasiti sa sindikatima. S druge strane rezervisan stav jer sindikati smatraju da način na koji poslodavci žele uvećati minimalac može rezultirati smanjenjem ostalih plaća.

Vijest o mogućem povećanju minimalne plaće plasirana je nakon sjednice proširenog Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH održane u Goraždu.

U sindikatu podržavaju ovaj stav s tim da to povećanje ne dovede do smanjenja ostalih plaća. U sindikatu tvrde da nije riječ o novoj ideji poslodavaca, ali se

čekalo usvajanje novog zakona o radu.

Građani podržavaju povećanje minimalne plaće, ali su različita mišljenja koliko bi trebala iznositi. Jedno je sigurno, sadašnjih 370 KM smatraju nedovoljnim za normalan život. Poslodavci već imaju definisan prijedlog.

Iako mnogi za BiH tvrde da ima jeftinu radnu snagu iz privrede tvrde da je ona relativno skupa ako se u obzir uzmu učinak i drugi parametri. S druge strane potrošačka korpa i dalje je duplo skuplja od prosječne plaće te u sindikatu smatraju da određivanje najniže plaće mora biti i briga države jer bi ta plaća trebalo da obezbijedi minimum uslova za preživljavanje.

Poslodavci u FBiH predlažu povećanje minimalne plate za oko 100 KM

Minimalna plata u BiH, kao i u zemljama regije, je među najnižima u Evropi. Skoro svaki treći radnik u privredi prima minimalnu platu koja iznosi 370 KM.

Ekonomski stručnjaci smatraju kako do povećanja minimalca može doći samo kada se postigne dogovor između Vlade, poslodavaca i sindikata. Mnogi smatraju kako su usvajanjem Zakona o radu stvoreni preduslovi, te su poslodavci izrazili spremnost da se u FBiH poveća minimalna plata. Njenu visinu, treba definisati opšti kolektivni ugovor koji poslodavci trebaju usaglasiti sa sindikatima. S druge strane, sindikati smatraju da način na koji poslodavci žele uvećati minimalac može rezultirati smanjenjem ostalih plata.

U sindikatu tvrde da nije riječ o novoj ideji poslodavaca, ali se čekalo usvajanje novog Zakona o radu.

- I na taj način oni su željeli samo garanciju da jedna jedina plata koja se određuje bude

minimalna plata, dok sve ostale poslodavci određuju prema svom nahođenju - kazao je predsjednik Saveza samostalnih sindikata Ismet Bajramović.

Kako je kazao Mladen Pandurević, direktor Udruženja poslodavaca FBiH, suština minimalne plate nije da je ona obračunska i ekonomska kategorija.

Safudin Čengić, predsjednik Udruženja poslodavaca, je kazao kako ni jedna druga plata ne može biti vezana s najnižom platom.

Građani podržavaju povećanje minimalne plate, ali su različita mišljenja koliko bi trebala iznositi. Jedno je sigurno, sadašnjih 370 KM smatraju nedovoljnim za normalan život.

Poslodavci su već definisali prijedlog da to povećanje bude za oko stotinu KM, odnosno 30%. Bez obzira što mnogi smatraju da BiH ima jeftinu radnu snagu, ona je skupa kada se uzmu i ostali parametri. Potrošačka korpa i dalje je dvostruko skuplja od prosječne plate te u Sindikatu smatraju da određivanje najniže plate mora biti i briga države.

Poslodavci nam nisu ništa ponudili

Savez samostalnih sindikata BiH je od Udruženje poslodavaca FBiH 8. septembra dobio prijedlog teksta opšteg kolektivnog ugovora. U njemu nema najniže plate, kaže Šatorović

“U njihovom prijedlogu teksta opšteg kolektivnog ugovora (OKU) nema onoga o čemu su pričali predstavnici Udruženja poslodavaca FBiH, a tu prije svega mislim na povećanje najniže plate sa 370 na 470 KM”, rekao je za *Dane* Selvedin Šatorović, potpredsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH.

Dani su iz svojih izvora dobili prijedlog ovog teksta opšteg kolektivnog ugovora. Socijalni partneri postojećeg Opšti kolektivni ugovor moraju uskladiti u roku od 120 dana plus još 90 dana koje može dodati Vlada FBiH (rok je počeo isticati 20. augusta kada je na snagu stupio novi Zakon o radu). Tekst opšteg kolektivnog ugovora kojeg su dan nakon Sindikata BiH dobili i *Dani* napisan je u Udruženju poslodavaca FBiH (UP) i ponuđen Sindikatu BiH. Prijedlog OKU-a je sročan na devet stranica i ima 33 člana. U tom dokumentu je na mjestu gdje bi trebala pisati najniža satnica radnika u 2016. godine ostavljen prazan prostor. Dakle, treba je usaglasiti.

O naknadama šturo

“Ono što je napisano u opštem kolektivnom ugovoru koji su nam poslali iz Udruženja poslodavaca FBiH je, zapravo, ništa. Shodno medijskim najavama očekivali smo će UPFBiH ponuditi ono što su gromoglasno najavljivali, a to je povećanje najniže plate za 100 KM, a u tekstu OKU-a toga nema. Mi smo to shvatili na način da će najniža plata biti predmet pregovora i da ćemo se morati izboriti da zadržimo postojeću najnižu platu, pa tek onda ako uspijemo da je i poboljšamo. To je prvo što smo vidjeli. Druga stvar je to da je UPFBiH u prijedlogu OKU-a uradila nešto što nije u skladu sa Zakonom o radu koji je rekao da ćemo raditi na usklađivanju postojećeg, a ne na donošenju novog OKU-a, a UPFBiH je predložio donošenje novog OKU-a. Treća stvar, u njihovom prijedlogu OKU-a naknade su vrlo šturo regulisane, odnosno nisu nikako regulisane, pa je to ostavljeno za granske kolektivne ugovore za koje nemamo garanciju da će biti potpisani i kada će biti potpisani. To znači da će naknade po granskim kolektivnim ugovorima trebale biti različite od djelatnosti do djelatnosti što do sada nije bio slučaj”, rekao nam je Šatorović.

Nadalje, naš sagovornik kaže da se UPFBiH bazirao na to da se pravno ogradi kako bi se opšti kolektivni ugovor nakon isteka roka stavio van snage. To, ističe Šatorović, ne odaje dojam da će odnosi između poslodavaca i sindikalaca biti partnerski. Također, Šatorović je primijetio i da su Vlada i poslodavci na jednoj, a sindikat na drugoj strani, što će reći da prava radnika brani samo sindikat.

UDRUŽENJE POSLODAVACA FEDERACIJE BIH

NEOPHODNOST IZMJENE KOLEKTIVNIH UGOVORA U FBiH

“To se potvrđuje i na prijedlogu OKU-a koji smo dobili od Udruženja poslodavaca FBiH. Naši članovi sa terena su ostali frapirani i zbunjeni jer su 1. septembra imali jednu informaciju, a po prijedlogu OKU-a se može izvući drugačiji zaključak. Naš prvi komentar je da je prijedlog OKU-a od UP FBiH zapravo da u njemu nema ničega dobrog ni ponuđenog Sindikatu. Mi smo druge strane prinuđeni da o opštem kolektivnom ugovoru pregovaramo kako ne bismo izgubili bilo kakav pravni akt koji reguliše najnižu cijenu rada”, ističe Šatorović dodajući da će i Sindikat BiH vrlo brzo napraviti svoj prijedlog usklađenog opšteg kolektivnog ugovora te s njim ići na pregovore sa poslodavcima.

Na drugoj strani, u Udruženju poslodavaca FBiH nisu htjeli konkretno govoriti o prijedlogu teksta opšteg kolektivnog ugovora koji su poslali Savezu samostalnih sindikata BiH. I UP FBiH su nam rekli tek da je Upravni odbor UP FBiH je SSS BiH uputio prijedlog opšteg kolektivnog ugovora za radnike u Federaciji i prijedlog protokola za vođenje pregovora o opštem kolektivnom ugovoru.

Direktor UP FBiH Mladen Pandurević za Dane je rekao kako UP FBiH očekuju da će se SSS BiH o prijedlogu opšteg kolektivnog

ugovora pisanim putem izjasniti u roku od deset dana (otprilike do 18. septembra), te da će do tada poslodavci i sindikalci sjesti za pregovarački stol. Poslodavci su, također, Sindikatu predložili da se pregovori vode dva dana sedmično.

Poslodavci su Sindikatu predložili i rokove, pa su tako naveli kako očekuju da se pregovori o opštem kolektivnom ugovoru završe do 30. oktobra, a ako se ni do tada ne završe, poslodavci su predložili još jedan rok - do 30. decembra. Ukoliko se pregovori ne završe ni do 30. decembra, poslodavci su predložili da odluku o nastavku pregovora donesu nadležni organi UP FBiH i SSS BiH.

Pregovarački tim

Pregovarački tim UP FBiH će činiti Safudin Čengiđ, predsjedavajući delegacije Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju FBiH, te članovi ESV-a Mladen Pandurević, Mirsa Tuce, Edin Ibrahimpašić, Tomislav Slišković, Selim Babić i Predrag Čović.

Novi Zakon o radu FBiH kojim je određeno da se važeći kolektivni ugovori moraju uskladiti sa Zakonom je na snagu stupio 20. augusta. Sindikatu i UP FBiH je ostavljen rok za usaglašavanje opšteg kolektivnog i granskih kolektivnih ugovora od 120 dana. Ako se ne usklade, kolektivni ugovori će prestati važiti. Vlada FBiH može, također, u slučaju da se ne usklade kolektivni ugovori rok za njihovo usklađivanje produžiti za još 90 dana. Dakle, u najgorem slučaju pregovarači imaju rok od sedam mjeseci za usklađivanje opšteg kolektivnog i granskih kolektivnih ugovora.

DANI (Darko Omeragić)

Poslodavci objavili „Sivu knjigu“ uzročnika sive ekonomije

U organizaciji Udruženja poslodavaca Federacije BiH danas je održana konferencija o temi “Prezentovanje SIVE KNJIGE – uzročnici sive ekonomije i moguće mjere njenog suzbijanja u FBiH”.

Ocijenjeno je da su osnovni razlozi za postojanje sive ekonomije nizak porezni moral i prilično kruta regulativa tržišta rada.

“Mi već otprilike znamo da neformalna ekonomija u FBiH iznosi oko četvrtinu dohotka, da iznosi oko četvrtinu zaposlenosti i da je oko trećina neformalnih plaćanja”, kaže Vjekoslav Domljan, koautor Sive knjige dok Mladen Pandurević, direktor Udruženja poslodavaca FBiH naglašava da najmanje četvrtina ukupne ekonomske aktivnosti u BiH spada u tzv.sivu zonu.

“To je, slobodno mogu reći, rak rana koja lagano i konstantno izjeda naše društvo. Otprilike 25 posto djelovanja, odnosno rada poslovanja u FBiH je u sivoj zoni. To su podaci koji se mogu egzaktno pokazati. Opravdane su pretpostavke da taj procenat raste do trećine, znači 35 posto”,zaključuje Pandurević.

Sarajevo-osiguranje – lider na tržištu osiguranja u BiH i jedno od vodećih regionalnih osiguravajućih društava

SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo sa premijskim prihodom u 2014. godini na nivou 33 miliona eura je apsolutni lider na tržištu osiguranja u Bosni i Hercegovini u konkurenciji 24 osiguravajuća društva.

U godini u kojoj obilježava 70 godina postojanja i rada, Sarajevo-osiguranje je vodeće osiguravajuće društvo i po visini riješenih i isplaćenih šteta: u 2014. Sarajevo-osiguranje je svojim osiguranicima i klijentima isplatilo preko 15,4 miliona eura šteta.

Sarajevo-osiguranje mnogi navode kao primjer kako se firma sa domaćim kapitalom i domaćim menadžmentom u jednoj izuzetno zahtjevnoj i osjetljivoj oblasti finansija može konkurentski nositi pa i nadmašiti ispostave društava iz razvijenih zemalja Evropske unije i regiona.

Tome svjedoče i brojne nagrade i priznanja. Konsultantska kuća «Revicon» i poslovni magazin «Prizma» iz Sarajeva dodijelili su Sarajevo-osiguranju jedanaest puta zaredom priznanje Kristalna prizma za najuspješnije osiguravajuće društvo u BiH, a u tri navrata proglasili su Midhata Terzića, direktora Sarajevo-osiguranja, najuspješnijim menadžerom u oblasti osiguranja po izboru stručnog žirija i direktora društava za osiguranje u BiH. Terzić je dobitnik i prestižnih priznanja „Najmenadžer decenije u osiguranju“ za 2015. godinu i „Najmenadžer u osiguranju jugoistočne i srednje Evrope“ za 2014 godinu koje već tradicionalno dodjeljuje stručni žiri Agencije za izbor najmenadžera jugoistočne i srednje Evrope. Sarajevo-osiguranje je dobitnik posebnog međunarodnog priznanja „Stvaratelji za stoljeća“ za doprinos razvoju poduzetništva u Jugoistočnoj Evropi za 2014. godinu

Sarajevo-osiguranje je i jedino bh. osiguravajuće društvo među 50 najvećih osiguranja iz regiona jugoistočne Evrope u rangiranju koje već niz godina tradicionalno provodi agencija SeeNews, nezavisni svjetski prezenter poslovnih vijesti i informacija.

Od 2005. godine Sarajevo-osiguranje posjeduje

certifikat standarda kvaliteta ISO 9001:2000, a pored stručnih priznanja, Sarajevo-osiguranje dobitnik je i priznanja na osnovu istraživanja zadovoljstva potrošača - korisnika usluga osiguranja.

Sarajevo-osigurane je dobitnik priznanja QUDAL-Quality meDAL BiH prema rezultatima istraživanja za 2014 godinu kao osiguravajuće društvo koje nudi najviši nivo kvaliteta kada je riječ o uslugama osiguranja za tvrtke i poslovne korisnike. U 2013 godini Sarajevo-osiguranju je dodijeljeno priznanje Best Buy Award u Bosni i Hercegovini. Tržišna marka Sarajevo-osiguranje je izabrana među vodeće tržišne marke u BiH i dodijeljen joj je status Superbrands BiH za 2013/2014 godinu

Misija Sarajevo-osiguranja je obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa zakonom i pravilima struke osiguranja u cilju obezbjeđenja:

- ekonomske zaštite i sigurnosti osiguranika
- razvoja kulture osiguranja
- razvoja struke osiguranja
- povećanja povjerenja osiguranika sa svakom izdatom policom i isplaćenom štetom
- povećanja socijalne sigurnosti zaposlenih radnika podsticanja zapošljavanja

SARAJEVO OSIGURANJE

Podržavamo...stipendiramo, investiramo, stimuliramo inspiriramo... dajemo više... BH Telecom

BH Telecom d.d. je vodeći telekom operator u Bosni i Hercegovini koji stalnim razvojem novih usluga i kvalitetom istih odgovara na zahtjeve tržišta, te udovoljava potrebama korisnika i preko njihovog očekivanja. Takođe, BH Telecom je kompanija koja posebnu pažnju posvećuje programu društvene odgovornosti.

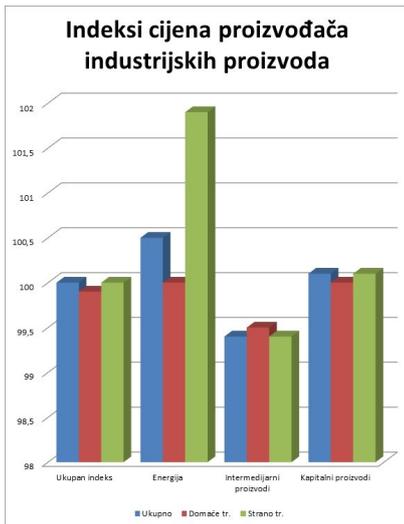
BH Telecom korporativnu odgovornost, odnosno korporativnu filantropiju shvata kao važan sastavni dio poslovne filozofije i misije kompanije. Od prvog dana svog postojanja i poslovanja u Bosni i Hercegovini, BH Telecom daje svoj doprinos: sportu, nauci, obrazovanju, kulturi i umjetnosti, socijalnoj sigurnosti te očuvanju prirode i zdrave životne sredine.

Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, a budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Bosne i Hercegovine, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinosu razvoju bh. društva.

Trudimo se da budemo čvrsto povezani sa zajednicom u kojoj djelujemo, doprinoseći njenom daljem razvoju i stabilnosti.

Podaci su preuzeti sa stranice; [Federalnog zavoda za statistiku](#)

INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji BiH od 2011. godine su izračunati u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) i Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

U saopćenjima i publikacijama u 2012. godini, koje se odnose na indekse cijena proizvođača industrijskih proizvoda, publikovani su samo indeksi za domaće tržište, a od januara 2013. godine se redovno mjesečno objavljuju: ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda, indeks za domaće tržište i indeks za inostrano/ inozemno tržište.

Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%. Najveći pad indeksa cijena je registrovan/registriran u oblasti Proizvodnje tekstila za 9,2%

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2013. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine niži je za 2,4%, a u odnosu na decembar/ prosinac 2012. godine niži je za 1,8%.

ANKETA O RADNOJ SNAZI

U 2013. godini stopa zaposlenosti je 30,3% (39,7% za muškarce i 21,3% za žene), što je više za 0,3 procentnih poena u odnosu na 2012. godinu kada je iznosila 30,0% (40,4% za muškarce i 20,3% za žene). Stopa zaposlenosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 50,8%. Posmatrano prema djelatnostima najveći broj osoba zaposlen je u uslužnim djelatnostima, 54,5% od ukupnog broja zaposlenih.

Stopa anketne nezaposlenosti zabilježila je pad za 1,8 procentnih poena u odnosu na 2012. godinu. Stopa nezaposlenosti za muškarce opala je za 0,6 procentnih poena, a za žene za 3,8 procentnih poena. Kao i do sada stopa nezaposlenosti najviša je među mladim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosi 58,9% (58,8% za muškarce i 59,1% za žene).

Stopa aktivnosti u 2013. godini je 41,8% (54,4% za muškarce i 29,8% za žene) što je niže za 0,6 procentnih poena u odnosu na prošlu godinu kada je bila 42,4% (55,9% za muškarce i 29,9% za žene). Stopa aktivnosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 68,4%.

INVESTICIJE, PRESJEK 2011-2012

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje konačne podatke o investicijama za 2012. godinu.

Podaci su prikupljeni putem sljedećih istraživanja: - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe; - za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja samostalnih poduzetnika i domaćinstava.

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ostvarene investicije (nova i polovna/rabljena stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna/rabljena uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.

Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2, a pravne osobe su grupisane prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip).

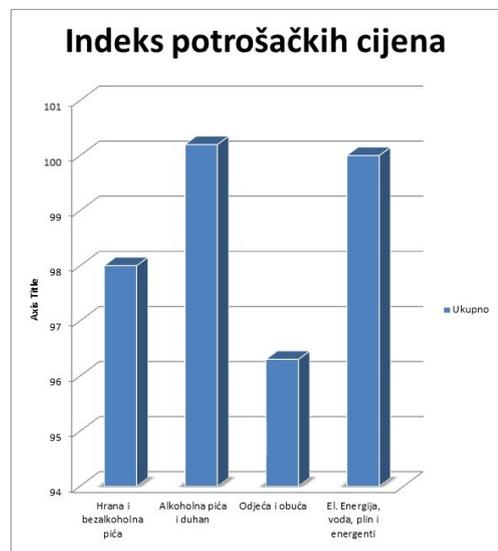

INDEKS UVOZNIH I IZVOZNIH CIJENA

Federacija BiH je u novembru / studenom 2013. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 454.154 hilj./tis. KM, što je za 8.438 hilj./tis. KM ili 1,8% manje u odnosu na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.741 hilj./tis. KM ili 1,0% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 812.002 hilj./tis. KM, što je za 71.561 hilj./tis. KM ili 8,1% manje u odnosu na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.196 hilj./tis. KM ili 0,5% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U periodu januar – novembar 2013. izvoz je prosjeno svakog mjeseca rastao za 0,8% a uvoz je prosjeno rastao za 1,7%. Ueše Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za novembar / studeni 2013. je 64,5%, a u ukupnom uvozu 62,1%. U istom mjesecu procenat pokrivenosti uvoza izvozom u Federaciji BiH je 55,9% i veći je za 3,5% u odnosu na oktobar / listopad 2013. kada je pokrivenost iznosila 52,4%. Trgovinski deficit Federacije BiH za novembar / studeni 2013. iznosi 357.847 hilj./tis. KM. U novembru / studenom 2013. najviše se izvozilo u: Njemačku 94.514 hilj./tis. KM ili 20,8% ukupnog izvoza; Hrvatsku 54.195 hilj./tis. KM ili 11,9% i Italiju 49.235 hilj./tis. KM ili 10,8% ukupnog izvoza.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA

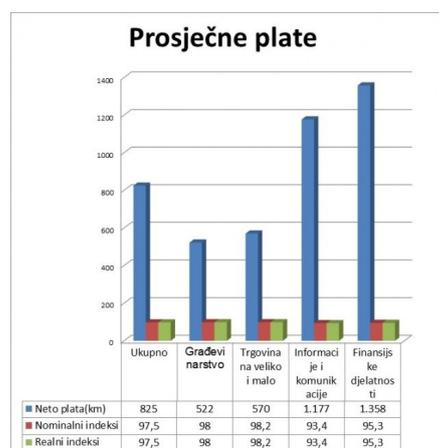
U novembru/studenom 2013. godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda viši je za 1,0% u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama ukupan indeks cijena energije viši je za 4,9%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%. Pad indeksa cijena je registrovan/registriran u grupaciji intermedijarnih proizvoda osim energije za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 0,5% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%. Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši za 9,5% u području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji, a u području Vađenja ruda i kamena i području Snabdijevanja vodom; uklanjanja otpadnih voda, upravljanja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša za 0,3%. U području Prerađivačke industrije indeks cijena je niži za 0,6%. Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%.

ZAPOSLENOST PO SEKTORIMA

U mjesecu oktobru/listopadu 2013. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 435.813, što predstavlja smanjenje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na septembar/rujan 2013. godine. U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2012. godini došlo je do smanjenja broja zaposlenih za 0,3%.

Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine, u Federaciji BiH, iznosi 845 KM, i nominalno je viša za 1,6%, a realno niža za 0,5% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine nominalno je viša za 0,9%, a realno za 2,8%.

PROSJEČNE NETO PLATE

U d r u ž e n j e
p o s l o d a v a c a

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71 000 Sarajevo

Tel; +387 33 264 830

Fax; +387 33 552 461

E-mail; info@upfbih.ba

Web; www.upfbih.ba

<https://twitter.com/Poslodavci>